

کانال تخصصی تاریخ من
@tarikheman3
کد: ۷۱۰/۱۲

سال تحصیلی

دهم علوم انسانی
مهدی رضا خادملو - تهران

نمونه سوالات متن درس ۱۲ / با پاسخ سوالات

تاریخ ۱

درس دوازدهم: جامعه و خانواده

ادب، بازدارنده است.

۱	ارکان اساسی هر تمدن و است. مردم و جامعه
۲	اقوام مهاجر آریایی به ایران از نظر اجتماعی چه شرایطی داشتند؟ اقوام آریایی مهاجر به ایران از قبیله‌های گوناگونی تشکیل می شدند که از نظر تبار و زبان، خویشاوند بودند و باورهای دینی مشترکی داشتند. این قبایل پس از استقرار در مناطق مختلف ایران، جامعه‌ای شبنی و روستایی را به وجود آوردند، اما هم چنان پیوندهای قبیله‌ای خود را حفظ کردند. هر قبیله شامل تعدادی طایفه وید و هر طایفه نیز خود، به چندین خانواده بزرگ تقسیم م میشدند.
۳	آریایی‌ها از نظر شغل و پیشه به چند دسته تقسیم می شوند؟ روحانیان و جنگجویان و کشاورزان و شبانان
۴	وجود اقشار مختلف در جامعه آریایی نشانگر چیست؟ وجود قشرهای سه گانه آریایی در آغاز، معرف نوعی تقسیم کار و دسته‌بندی حرفه‌ای به شمار می رفت و به نظر می رسید قشری بر قشر دیگر، برتری و امتیاز خیلی خاصی نداشته است.
۵	چرا نزد آریایی‌ها بعد از حکومت تفاوت‌های اجتماعی به وجود آمد؟ پس از آنکه اقوام آریایی حکومت تشکیل دادند و سرزمین‌های مختلف را فتح کردند و به تدریج افراد و خاندان‌هایی که اداره حکومت را برعهده داشتند، به ثروت بیشتر و منزلت بالاتری دست یافتند. تمرکز قدرت و ثروت در نزد عده‌ای خاص، موجب ایجاد نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی و شکل‌گیری طبقات اجتماعی به معنای واقعی آن شد.
۶	هرم اجتماعی دوران هخامنشی چگونه بود؟
۷	چرا در دوره هخامنشیان تفاوت‌های طبقاتی نسبت به ماد زیاد شد؟ دوره کوتاه فرمانروایی مادها را باید سرآغاز این تحول دانست، ولی در زمان هخامنشیان با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.
۸	در رأس خاندان شاهی هخامنشیان کدام خانواده بود؟ خانواده شاه

<p>۹ خاندان شاهی هخامنشی چه مناصبی داشتند؟ از طرف پادشاه به سمت حکومت شهریها، فرماندهی ارتش و سایر مناصب حکومتی منصوب گردیدند. آنان دارایی‌های هنگفتی کسب کردند و صاحب زمین‌های وسیعی، به ویژه در مناطق مفتوحه شدند.</p>	<p>۹</p>
<p>۱۰ کدام مورخان خارجی نمونه‌هایی تفاوت خاندان شاهی هخامنشی با مردم عادی را نوشته‌اند؟ هرودوت و دیگر مورخان یونانی</p>	<p>۱۰</p>
<p>۱۱ چرا در دوره اشکانیان اسیران جنگی زیادی وجود داشت و از آنان چه استفاده‌هایی می‌کردند؟ جنگ‌های پیاپی با دشمنان خارجی موجب گرد آمدن شمار چشمگیری از اسیران جنگی شده بود که در فعالیتهای کشاورزی، ساختمان سازی، معادن شاهی و خدمات خانگی به کار گرفته میشدند.</p>	<p>۱۱</p>
<p>۱۲ هرم اجتماعی سلسله اشکانیان چگونه بود؟</p> 	<p>۱۲</p>
<p>۱۳ نظام طبقاتی دوره ساسانیان به چه اساسی استوار است؟ اصالت سب و خون</p>	<p>۱۳</p>
<p>۱۴ عوامل گسترش نظام طبقاتی در دوره ساسانیان چه بود؟</p> <p>۱- تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری دیوانی به وجود آوردند. از این رو، قشر جدیدی به نام دبیران در این دور به طبقه حاکم افزوده شدند.</p> <p>۲- رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود.</p>	<p>۱۴</p>
<p>۱۵ تحرك اجتماعی در دوره ساسانی چگونه بود؟</p> <p>تحرك اجتماعی و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر ممنوع و یا دست کم بسیار دشوار بود.</p>	<p>۱۵</p>
<p>۱۶ نابرابری‌های اجتماعی در عصر ساسانی را نام ببرید؟ در دوره ساسانیان نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان طبقه حاکم یعنی خاندان ساسانی و اشرافیت سیاسی، نظامی و دینی وابسته به آن از یک سو توده مردم عادی از سوی دیگر افزایش یافت. طبقه فرادست و حاکم، در مقایسه با گذشته، گسترش چشمگیری یافت و در درون خود دارای مراتب و درجات متفاوت گردید.</p>	<p>۱۶</p>
<p>۱۷ طبقه پایین اجتماع در عصر ساسانی چگونه بودند؟</p> <p>طبقه فرودست یا عامه مردم، شامل قشرهای مختلفی میشد که به صورت موروثی به فعالیتهای تولیدی و خدماتی مانند کشاورزی، دامداری، پیشه‌وری، تجارت و امثال آن مشغول بودند و بار سنگین مالیات‌های گوناگون را بر دوش می کشیدند.</p>	<p>۱۷</p>
<p>۱۸ هرم اجتماعی سلسله ساسانیان چگونه بود؟</p> 	<p>۱۸</p> <p>کانال تخصصی "تار"</p>

۱۹	در دوره ساسانیان موبدان ساسانی چه اقدامی در برابر نابرابری‌های اجتماعی از خود نشان دادند؟ در دوران ساسانیان موبدان زرتشتی مدافع نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند و چنین وانمود میکردند که این تفاوت‌ها و تمایزها برای حفظ نظم و ثبات کشور لازم است و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر موجب فاسد شدن جامعه میشود.
۲۰	هرم اجتماعی ایران در عصر ساسانی چگونه بود؟ شاه، صاحب منصبان عالی رتبه دینی و سیاسی و نظامی {اشراف و نجبای درجه اول}، دبیران جنگاوران پزشکان منجمان و موسیقی‌دانان و دهقانان {نجبای درجه دوم}، کشاورزان پیشه‌وران صنعتگران بازرگانان.
۲۱	دلیل اصلاحات در زمان خسرو انوشیروان چه بود؟ در زمان پادشاهی قباد، جنبش بزرگی علیه نابرابری‌ها و تبعیض‌های اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک پدید آمد. این جنبش، پایه‌های ناظم طبقاتی ساسانی را به شدت لرزاند. از این رو، خسرو انوشیروان، پسر و جانشین قباد، برای اصلاح امور اجتماعی و اقتصادی، اقداماتی انجام داد.
۲۲	خانواده چه جایگاهی در نزد آریایی‌ها داشت؟ خانواده، هسته اصلی جامعه آریایی به شمار می‌رفت. خانواده در آغاز بسیار گسترده بود و شامل پدر و مادر، فرزندان و نوادگان، برادران و خواهران، عروسان و دامادان، عموزادگان و عمه‌زادگان، دایی‌زادگان و خاله‌زادگان و بستگان دیگر می‌شد. در این خانواده، سلطه پدر بر اعضای آن نامحدود بود. پدر هم قاضی حساب می‌شد و هم مجری آداب و رسوم دینی و نگهدارنده آتش‌خانه به حساب می‌آمد. مادر اگر چه اختیاراتی در حد و اندازه پدر نداشت، اما بانوی خانه محسوب می‌شد و مورد احترام همه بود.
۲۳	ازدواج در خانواده‌های دوران باستان چگونه بود؟ در خانواده کهن ایرانی، ازدواج درون گروهی بود و اعضای خانواده تحت نظارت پدر، با یکدیگر پیمان ازدواج می‌بستند.
۲۴	اقتصاد خانواده چگونه تأمین می‌شد؟ اقتصاد خانواده هم به صورت معیشتی بود و دسترنج تمام افراد خانواده برای رفع نیازمندی‌های مشترک مصرف می‌شد. دارایی‌های خانواده که در اختیار پدر قرار داشت، قابل تقسیم یا انتقال نبود و پس از مرگ او در اختیار پسر ارشد به عنوان رئیس جدید خانواده قرار می‌گرفت.
۲۵	مهاجرت از روستا به شهر از چه زمانی شروع شد و چه تأثیری بر جامعه داشت؟ با گسترش شهرها مخصوصاً در دوره ساسانیان، بخشی از خانواده‌های روستایی به شهر مهاجرت کردند و در پیشه‌های گوناگون اشتغال یافتند. بدین گونه خانواده بزرگ با اموال دارایی‌های مشترک، به تدریج به خانواده‌های کوچکتر با اموال مستقل تجزیه شد.
۲۶	از چه زمانی از قدرت پدر خانواده کاسته شد؟ با توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش قشرهای اجتماعی، دامنه اختیارات پدر در خانواده گسترش یافت. برای نمونه، تشکیلات قضایی و قشر روحانیان، بخشی از اختیارات پدر مانند قضاوت و اجرای مراسم و تشریفات دینی را بر عهده گرفتند.
۲۷	زنان چه جایگاهی در دوران باستان داشتند؟ جایگاه و حقوق زنان به عنوان نیمی از جامعه در دوران باستان، تحت تأثیر آموزه‌های دینی زرتشتی و فرهنگ عمومی قرار داشت. در قسمت‌هایی از کتاب اوستا که منسوب به زرتشت است، تفاوت چندانی میان زن و مرد وجود ندارد و شعار اصلی زرتشت یعنی گفتار نیک، کردار نیک و پندار نیک به یکسان برای زن و مردان توصیه شده است.
۲۸	در کدام بخش اوستا جایگاه زن پایین‌تر از مرد آمده است؟ بخشی که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده، موقعیت اجتماعی زن پایین‌تر از مرد قرار می‌گیرد.
۲۹	زنان چه جایگاهی در دوره هخامنشیان داشتند؟ لوح‌های گلی کشف شده از تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار میکردند. تعدادی از کارکنان کارگاه‌های شاهی را زنان تشکیل میدادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را بر عهده داشتند و مردان، زیردست آنان کار میکردند.
۳۰	زن چه جایگاهی در آیین زرتشتی داشت؟ در آیین زرتشتی پارسایی و عفت به عنوان دو خصلت و ویژگی زن خوب برشمرده شده است. به طور کلی در ایران باستان، زن به عنوان مادر و کدبانوی خانه همواره از عزت و احترام والایی برخوردار بوده است. همچنین شواهد و مدارک متعددی وجود دارد که بر حضور زنان در فعالیتهای اقتصادی بیرون از منزل دلالت دارد.
۳۱	کدام دختران خسرو پرویز بر تخت پادشاهی نشستند؟ بوران(پوران) و آزر می‌دُخت.

۳۲	زنان چه جایگاهی در عصر ساسانیان داشتند؟ در آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در آن دوران نماید. از جمله اینکه، زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و میتوانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد. همچنین زن میتوانست در دادگاه به سود خود اقامه دعوا کند.
۳۳	مشهورترین جشن‌های ایران را نام ببرید؟ گاهنبارها، نوروز، مهرگان، سده
۳۴	گاهنبار به چه معنی بود؟ گاهنبارها عبارت بودند از شش جشن که به شکرانه آفرید شدن عناصر اصلی خلقت: آسمان، آب، زمین، گیاه، جانوران و انسان، در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می شد.
۳۵	ایرانیان نوروز را به چه کسی نسبت می دهند؟ جمشید.
۳۶	جشن‌های ملی چه تاثیری بر کشور داشتند؟ برگزاری جشن‌های کوناگون، فرصتی برای مردم بود که ضمن شادی، تفریح و معاشرت با یکدیگر، وفاداری خود را به پادشاه ابراز کنند. این جشن‌ها، تاثیر به‌سزایی بر اتحاد و انسجام ایرانیان در طول تاریخ و عامل موثری در تقویت هویت جمعی آنان بوده است.
۳۷	ایرانیان باستان چه دیدگاه و عملکرد در مراسم سوگواری داشتند؟ ایرانیان باستان علاوه بر گرامیداشت جشن‌ها، مراسم سوگواری برای مردگان را نیز با آداب و تشریفات ویژه‌ای برگزار می کردند. در مراسم سوگواری گذشتگان، ضمن خواندن دعا، نیکی‌های شخص از دنیا رفته را یادآوری می کردند. ایرانیان احترام خاصی برای ارواح پدران و مادرانشان قائل بودند؛ از این رو، در برخی از جشن‌ها، مراسم ویژه‌ای را برای آرامش روح آنان انجام می دادند.

تاریخ